

Две години след като дойде България,* в една много студена февруарска вечер, решихме да си направим джумбиш** с Осман. Сложихме клечка на резето, да не може да отвори вратата. Пуснахме една връзка люти чушки в димящия комин и му сложихме един камък отгоре. Като взе да се дави, Осман натискаше вратата, ама не можа да отвори. Видя зора, счупи стъклото, навря си главата и почна да вика: „Бай Павлеeee, комшууу...”.

Сутринта дойде и на нас да се оплаква за зора, който видял...” (м., р. 1925 г.)

След Освобождението софиянци правят своите излети по бреговете на Перловска река, които тогава били обсипани с много върби и тучни ливади. Те стават мястото за музикални и танцови изяви на софийските цигани. Друго място, където циганските състави осъществяват музикалната и танцова аранжировка на забавите, е край известната „римска стена”, наричана тогава „Намазях”. Това название идва от обстоятелството, че след завръщането си от „хадж”, софийските хаджии идват тук на поклонение и благодарствени молитви – т.нар. „намази” (Мизов 2006-II: 215).

В началото на XX век в Пловдив „На „Пипиниерата” следобед започваха борби между пехливаните цигани.... При тези борби публиката бе най-разновидна: българи, турци, арменци, рядко ще присъства някой евреин, но най-много бяха циганите. Имаше и натруфени богаташки, и жени с кърпа на главата, малки запалянковци, мъже с бомбета, корави яки и нагръдници, имаше и разглезени богати бабички с черни чадъри, за да не им пече на главите. Идваха и селяни от близките села....

Под хотел „Търговски” имаше салон, в който даваха представления пътуващи артисти. Най-дълго се застояваше Ибиш ага. Неговата комична група, с изпълнението на простички, но духовити номера, събираше многобройна публика от българи, арменци, евреи, цигани, гърци, турци. Смях, олелия, викове, свиркане.... Семки, лешници, фъстъци, леблебия, орехи бяха допълнителното развлечение на публиката... Никому не правеше впечатление, когато някоя циганка извадеше цицката си и започваше да кърми бебето си или пък някое по-голямо ченгене, седнало между краката на майка си, е проточило вада между столовете. Допикало му се на детето!” (Алваджиев 2000: 117, 151).

„Като му правиха сватба на царя... Едно хоро, право хоро, българско. Всички играехме хоро. Той излезе на балкона с булката си, Мария-Луиза, черноока, с хубави черти. Започна да пляска. Те играят, хубави циганки.